

**Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“
Факултет „Социални, стопански и компютърни науки“
Катедра „Психология“**

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Красимир Кръстев Иванов

Относно: представен дисертационен труд на тема „Влияние на майчинството върху възприятието за благополучие на майки на деца от 0 до 3 години от Израел“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.2 „Психология“, докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“, автор Ревитал Зербиб, Научни ръководители проф.д.пс.н. Галя Герчева, доц. д-р Ваня Христова

Настоящото становище е изготвена въз основа на представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, списък с публикации по темата на дисертационния труд, папка с документи на кандидата. Документите показват, че Ревитал Зербиб е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминал успешно през необходимата процедура за допускане до вътрешна защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ).

Актуалност на дисертационната тема

Представеният дисертационен труд на тема „ Влияние на майчинството върху възприятието за благополучие на майки на деца от 0 до 3 години от Израел“ от Ревитал Зербиб е задълбочено и аргументирано изследване на актуален и значим проблем от областта на съвременната педагогическа и възрастова психология. Разработваната проблематика е изследвана целенасочено и систематично. Редица изследвания предполагат, че майчинството като нова житейска роля, внася значителни личностни промени в живота на жената.

Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационния труд е в обем от 127 страници и се състои от шест глави, списък на използваната литература и четири приложения. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи. В изложението са включени 6 таблици и 3 фигури. Теоретичните и практико-приложните аспекти на дисертационния труд са свързани с разглеждане и проучване на благополучието на майките в Израел, както и начините им за справяне с новите предизвикателства за оптималното им родителско функциониране, което е много важно особено през първите три години от живота на детето.

Характеристика и оценка на съдържанието на дисертационния труд

Структурата на дисертацията е логически изградена и подчинена на цялостното разработване на изследователския проблем на защитата на формулираната авторова теза и произтичащите от нея конкретни изследователски задачи.

В увода се внася обосновката, че социално-икономическата ситуация и оптималната грижа за себе си са значими ресурси, които влияят върху благополучието на майката и са от съществено значение за неговото насърчаване. От друга страна благополучието на детето е тясно свързано с това на майката и се влияе от него. Структурните компоненти в дисертацията са: съдържание, увод, цели, обосновка на изследването, хипотези, заключения и препоръки.

В Глава първа „Увод“ се обосновава изборът на темата на изследването в съответния контекст. Здравословното състояние на майката оказва влияние върху нейното майчинско функциониране и грижата за детето. Първите три години от живота на детето се характеризират с абсолютната му зависимост от значимата фигура - майката и представляват критичен период за развитието на детето и за неговото физическо и психическо здраве.

На тази основа се аргументира потребността от изследване на връзката между възприемането на благополучието сред майките в Израел на деца на възраст от раждането до три години върху тяхното успешно функциониране. Анализира се връзката между възприемането на икономическото положение на майките, техните грижи за себе си и отражението върху психическото и физическото здраве на детето, най-вече през първите години от живота му.

Втора глава „Преглед на научната литература“ представя преглед на литературата посветена на същността на благополучието, неговото

измерване, връзката с личните качества, околната среда и неговият принос за индивида. Подчертава се, че благополучието в Израел се възприема по национално - исторически причини като понятие, свързано с Министерството на благополучието и съответно с помощта за бедните.

Настоящото изследване е количествено изследване в рамките на което са разгледани различни фактори, които оказват влияние върху психичното състояние на майката, родителското функциониране и връзката между тях.

В трета глава „Методология на изследването“ фокусът е върху научния инструментариум, изследователския процес, методи за статическа обработка, задачи, цел и хипотези на изследването.

Основната цел на настоящото изследване е да се насърчи израстването на поколение от деца, които са здрави в тяло и дух, като се наблегне на благополучието на майката - съществен фактор за благополучието на децата. Връзката между тях и семейната среда в която се отглежда детето са в основата на психическото и физическото му развитие. Изследването е актуално и интересно по отношение на дискутираната тема в Израел като държава.

Обект на изследване са майки от еврейското население, които имат поне едно дете на възраст от 0 до 3 години. Инструментариумът се състои от четири затворени въпросника валидизирани за Израел.

Глава четвърта „Резултати от изследването“ представлява избор на извадка и фонове характеристики, променливи и констатации от изследването.

Ревитал Зербиб описва организацията и хода на изследването. Направен е анализ на резултатите от изследването и на тази база са изведени съответните изводи.

Глава пет „Дискусия“ представлява анализ на факторите влияещи върху нивото на грижата за себе си и благополучието на майката. Важен е направеният извод, че майките, които инвестират в грижата за себе си, възприемат своето благополучие като по-високо.

В Глава шест „Обобщение и заключения“ са представени обобщенията от цялостната теоретична и практическа разработка на дисертационния труд. Препоръките са представени по следния начин:

1. Необходимо е да се признае статутът на майката през 21-ви век и предизвикателствата с които тя се справя.
2. Необходимо е да се признае ролята на майката като най-значим грижещ се за детето, като роля която трябва да бъде възнаградена и подкрепена.
3. Необходимо е да се постигне задълбочено разбиране на значението на благополучието на майката като основа за нейното майчинско функциониране и за здравето и благополучието на детето.

4. Необходимо е да се насочи вниманието към майката и да се инвестира в нейното благополучие като превенция за бъдещо лечение на проблеми, които могат да възникнат у детето.

Библиографията за разработване на настоящия труд се състои от 128 литературни източника на английски език и интернет източници, които са използвани добросъвестно и коректно.

Заключението представлява подходящо обобщение на проведеното дисертационно изследване . В него се подчертават постигнати резултати.

Може да се обобщи, че направените в дисертационното изследване изводи следват от текста и са пряко обвързани с методологията в конкретната проблематика. Предложенията са обосновани, произтичат от анализа на съвременното състояние на изследваната тема и са дадени насоки за нейното по-успешно реализиране.

Автореферат и публикации по дисертационния труд

Теоретичните и приложните постижения, достигнати в дисертационния труд са популяризирани в 3 научни публикации на автора.

Авторефератът отразява точно и пълно структурата, основните идеи, съдържание, проблеми и резултати на дисертационния труд.

Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него.

Заключение

В заключение считам че, дисертационния труд на Ревитал Зербиб „Влияние на майчинството върху възприятието за благополучие на майки на деца от 0 до 3 години от Израел“ е задълбочен, интересен, полезен за практиката в областта на педагогическата и възрастова психология и има характер на завършено научно изследване.

Всичко това ми дава основание да предложа на Уважаемото жури да присъди ОНС „Доктор“ на Ревитал Зербиб по професионално направление 3.2 „Психология“, докторска програма „ Педагогическа и възрастова психология“,

21.07.2024г.

Варна

доц. д-р Красимир Иванов